Jaarverslag **2024**

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe

recreatieschap.nl

Recreatieschap **Drenthe**

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2024

Recreatieschap Drenthe 4

Kerngegevens 7

Bericht van het Dagelijks Bestuur 10

A. Voorwoord 10
B. Ontwikkelingen op bestuurlijk niveau 10
C. Ontwikkelingen 2024 10
D. Belang Recreatie en Toerisme 13
E. Inzet Reacreatieschap 16
F. Taken 16
G. Aorta 21
H. Doelmatigheid en Rechtmatigheid 21
I. Communicatie 23
J. Resultaat Boekjaar 24
Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 24

Programmaverantwoording 26

1. Personeel 26
2. Huisvesting 27
3. Onderhoud 27
4. Overige 28
5. Stimuleringsfonds 30
6. Projectverantwoording 30
7. Blik vooruit 43

De Bosbergtoren te Appelscha

Jaarrekening 2024

Balans 45

Programmarekening 47

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 48

Inleiding 48

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 48

Toelichting op de balans 52

Toelichting op de programmarekening 58

Verplichte paragrafen 69

Controleverklaring 79

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 80

Bijlagen 85

1. Bijdrage gemeenten in de exploitatiekosten 81
2. Bijdrage gemeenten in het stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme 87
3. Overzicht materiële vaste activa 88
4. a. Onderhanden projecten 89

   b. Toelichting op lopende projecten 90
5. Stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme 96
6. Bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme 98
7. Gebeurtenissen na balansdatum 99

Daarom Recreatieschap Drenthe

Samenwerken aan aantrekkelijk recreatief-toeristisch Drenthe en Ooststellingwerf

Drenthe en Ooststellingwerf bieden een rijke natuur, historische bezienswaardigheden en een ontspannen, landelijke sfeer, wat het aantrekkelijk maakt voor zowel binnenlandse als buitenlandse toeristen.

Het Recreatieschap is gespecialiseerd in recreatie en toerisme en werkzaam op het snijvlak van ondernemers en gemeenten. Het Recreatieschap adviseert bestuurders, overheden en ondernemers. Daarnaast is zij actief bij conceptontwikkeling, realisatie en exploitatie van projecten en routestructuren. We werken vanuit de wetenschap dat recreatie en toerisme van groot belang is voor de vitaliteit van Drenthe en Ooststellingwerf.

Het Recreatieschap snapt hoe bestuurlijke processen verlopen en beweegt zich proactief binnen de recreatiesector. Zo creëert zij kansen voor haar opdrachtgevers, mogelijkheden voor ondernemers en resultaten voor recreanten en toeristen.

N.B.: Voor de leesbaarheid wordt in dit jaarverslag en -rekening gesproken over Drenthe en Drentse ontwikkelingen maar dit betreft ook de gemeente Ooststellingwerf.

Over **Ons**

Missie

Missie

Het Recreatieschap Drenthe staat midden in de recreatief-toeristische sector in Drenthe en Ooststellingwerf. We ondersteunen, ontwikkelen en voeren uit met oog voor de omgeving en in de wetenschap dat recreatie en toerisme van groot belang zijn voor de vitaliteit van Drenthe. Hierin nemen we onze verantwoordelijkheid.

Wat wij doen

Wat doen wij

Het Recreatieschap is **voor de Drentse gemeenten en de gemeente Ooststellingwerf** hun 'spin in het web' op het gebied van recreatie en toerisme; we ondersteunen onze deelnemers in het maken van keuzes. We zijn ervan overtuigd dat onderlinge samenwerking essentieel en een voorwaarde is om te komen tot goed recreatief-toeristisch beleid. Immers de gebruiker, de toerist (ook de inwoners) en recreant, kent geen (gemeente)grenzen. Op de terreinen **beleidsadvisering, routebureau en projectontwikkeling** zijn we dé kennisbron voor de gemeenten en leveren we kwalitatief hoge dienstverlening en service.

Het Recreatieschap richt zich op coördinatie en afstemming, advisering, plan- en projectontwikkeling, uitvoering en beheer. Om deze doelen te bereiken zet het Recreatieschap in op:

- Tevreden deelnemers c.q. opdrachtgevers binnen de GR;
- Integrale aanpak op bovengemeentelijk niveau;
- Financieel gezonde, transparante en duurzame bedrijfsvoering;
- Gemotiveerde medewerkers;
- Stimuleren kennisdeling en -ontwikkeling;
- Samenwerken en lobbyen vanuit gerichtheid op haalbare resultaten;
- Sterk positioneren binnen haar netwerk c.q. haar opdracht.

Samen-werkingen

We werken (nauw) samen met veel organisaties, zoals Marketing Drenthe, provincies, Vitale Vakantieparken, HISWA-RECRON Drenthe, KHN afdeling Drenthe, NTFU, Stichting Paardenroutes Drenthe, ANWB, IVN, Nivon, Wandelnet, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, Fietsplatform, Wielerplatform e.a. Juist deze samenwerking, het elkaar weten te vinden én het kennen van elkaars activiteiten is efficiënt, effectief én belangrijk binnen het speelveld van de recreatief-toeristische sector.

Ondernemers en inwoners

Drenthe biedt veel kansen voor ondernemers in de recreatie- en toerismesector. Door in te spelen op de specifieke kenmerken van de regio, zoals de natuur, cultuur en de behoefte aan duurzaamheid, kunnen ondernemers een waardevol aanbod creëren dat zowel toeristen als lokale bewoners aanspreekt. Het succes hangt af van het vermogen om creatieve, unieke en duurzame ervaringen te bieden die de regio authentiek en aantrekkelijk maken voor bezoekers. Het Recreatieschap ontwikkelt, ondersteunt en voert uit in de wetenschap dat recreatie en toerisme van groot belang zijn voor de vitaliteit van Drenthe en Ooststellingwerf. Niet alleen de toerist, maar ook zeker de inwoner is gebaat bij een aantrekkelijk recreatief gebied. Immers, voorzieningen in het gebied zijn vaak beschikbaar dankzij de toerist/recreant.

Vrijwilligers

Het Recreatieschap biedt een rijk scala aan routenetwerken en themaroutes, waarbij consistent onderhoud van groot belang is. Onze vrijwilligers spelen een cruciale rol in dit veldwerk. Minimaal twee keer per jaar controleren zij de staat van de bebording, maken de borden schoon, voeren kleine reparaties uit en rapporteren grotere onderhoudsbehoeften aan het routebureau.

Elk jaar organiseren we een speciale vrijwilligersmiddag, waar een inspirerend programma naast waardevolle onderlinge contacten en ervaringsuitwisseling centraal staat. Op deze manier bedanken we onze “oren en ogen in het veld” voor hun onmisbare inzet en betrokkenheid!

Vrijwilligersmiddag 2024

Kern**gegevens**

Aantal deelnemende gemeenten	13
Aantal bewegwijzerde fietsroutes	26 (2.043 routebordjes)
Aantal LF (lange afstand) routes	2 (850 routebordjes)
Aantal bewegwijzerde wandelroutes	27 (1.653 routebordjes)
Aantal bewegwijzerde motorroutes	1 (1 informatiepaneel en 78 routebordjes)
Aantal bewegwijzerde MTB routes	25 (23 informatiepanelen en 2.450 routebordjes)
Aantal bewegwijzerde gravelroutes	2 (305 routebordjes)
Fietsknooppuntennetwerk	676 knooppunten en 8.677 routebordjes = 2.768 kilometer (waarvan 214 km binnen de gemeente Ooststellingwerf) (dubbelzijdig te fietsen)
Wandelknooppuntennetwerk	3.886 knooppunten en 45.567 routebordjes = 5.713 kilometer (dubbelzijdig te lopen)
Informatiepanelen	480
Geopark-bebording	125 informatiepanelen en 150 routebordjes
Hunebedbewegwijzering	211 routebordjes
Meldingen via “meldpuntroutes.nl”	> 1000 meldingen

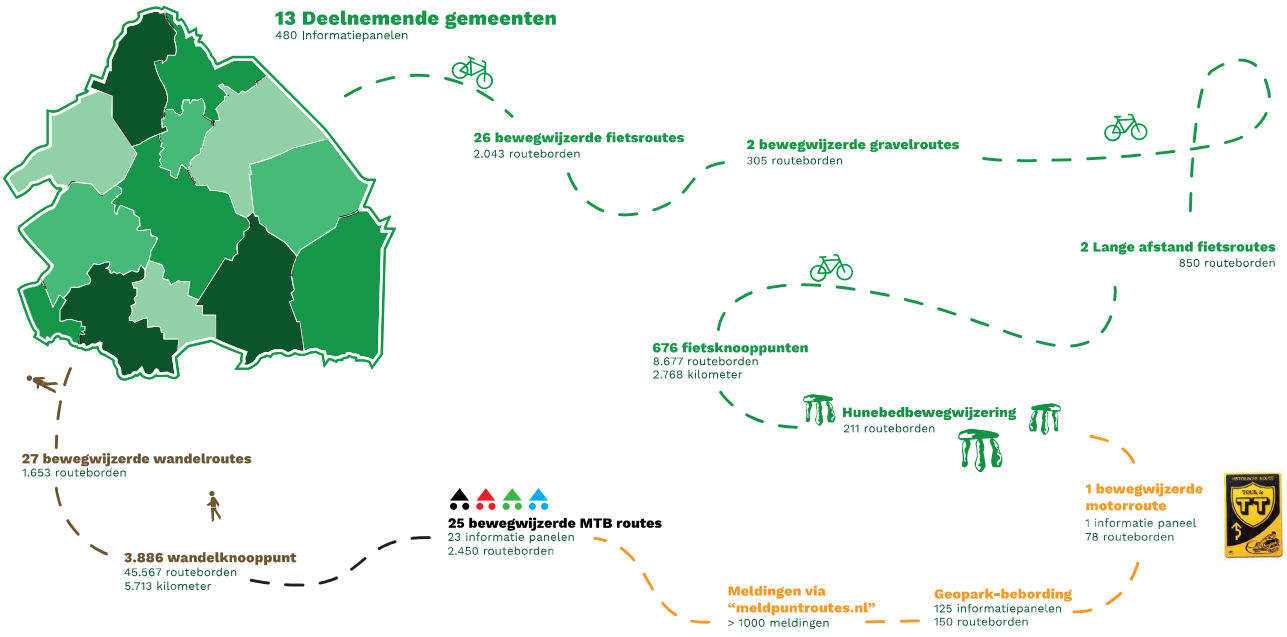

Personeelsgegevens (situatie per 31 december 2024)

Aantal fte directie	1,0 fte
Aantal fte beleidsadvisering	2,3 fte
Aantal fte routebureau	4,5 fte
Aantal fte ondersteunend	2,0 fte
Totaal	9,8 fte
Aantal medewerkers	13 personen

1. Havezate Mensinge
2. Speelgoedmuseum Kinderwereld
3. Uitkijktoren Onlanden
4. Internationaal Klompenmuseum
5. Museum de Buitenplaats
6. Museum De Wachter
7. Sprookjeshof Zuidlaren
8. Natuurplaats Noordsche Veld
9. Nationaal Gevangenismuseum
10. Breeland Recreatie
11. Rijk der Kabouters
12. Drents Museum
13. De Bonte Wever
14. Uitkijktoren De Zeven
15. Klimbos Appelscha
16. Verkeers- en attractiepark Duinen Zathe
17. Bosbergtoren
18. Buitencentrum Drents-Friese Wold
19. Vogelkijkhut
20. TT Circuit
21. Herinneringscentrum Kamp Westerbork
22. C+B Museum
23. Joytime Vrijetijdsrecreatie
24. Boomkroonpad
25. DX Adventures
26. Attractiepark Drouwenerzand
27. Hunebedcentrum
28. 25° Noord Recreatie
29. Keramisch museum Goedewaagen
30. Eko-Tours
31. Kabouterland
32. Openluchtmuseum Ellert en Brammert
33. Monumentendorp Orvelte
34. Shakespearetheater Diever
35. Nationaal Vlechtmuseum
36. Museum De Proefkolonie
37. Toegangspoort Holtingerveld
38. Radiotelescoop
39. The Nature Game Drenthe
40. Bezoekerscentrum Dwingelderveld
41. Col du VAM
42. Kartcircuit Pottendijk
43. Wildlands Adventure Zoo
44. Veenpark
45. Veenloopcentrum Weiteveen
46. Van Gogh Huis Drenthe
47. Ermerstrand
48. Plopsa Indoor
49. Kasteel Coevorden
50. Speelparadijs Cowboys en indianen
51. Onderduikersmuseum De Duikelaar
52. Vliegveld + Skydive Hoogeveen
53. Museum De Wemme
54. Beeldenpark De Havixhorst
55. Speel- en ijsboerderij De Drentse Koe
56. Museumboerderij de Karstenhoeve
57. Drukkerijmuseum Meppel

a. Doolhofpark Bakkeveen
b. Landgoed Nienoord
c. Martinitoren
d. Hortus Botanicus Haren
e. Museumspoorlijn STAR
f. Funpark Meppen
g. Attractiepark Slagharen
h. Giethoorn
i. Nationaal Park Weerribben-Wieden

Vakantie Bucketlist:
Legenda
Hunebed
Shoppen
Schaapskooi
Zwemplas
Ontwikkelde dagrecreatiekaart
Groningen
Onlanden
Roden
Eelde
Zuidlaren
Norg
Vries
Nationaal Park Drentsche Aa
Rolde
Assen
Borger
Exloo
A28
Beilen
Westerbork
Orvelte
De Hondsrug UNESCO Global Geopark
Zweeloo
Mantingerveld
Emmen
richting Meppen (Duitsland)
A37
Hoogeveen
Coevorden
Internationaal Natuurpark Veenland
Reestdal
Kijk ook eens op drenthe.nl
Voor regionale informatie z.o.z.
Recreatieschap Drenthe

Bericht van het **Dagelijks bestuur**

A. Voorwoord

Wij bieden u het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe aan. De jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring van Van der Meer Accountants & Adviseurs te Groningen.

B. Ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Vanuit elke deelnemende gemeente heeft een wethouder zitting in het Algemeen Bestuur. Deze wethouder heeft recreatie en toerisme in zijn of haar portefeuille. Het Algemeen Bestuur komt vijf keer per jaar bijeen. Het bestuur houdt zich bezig met beleidsbepaling, strategische koers, controle en toezicht en neemt besluiten ten aanzien van belangrijke aangelegenheden.
De agendastukken worden voorbereid door het Dagelijks Bestuur (zijnde een afvaardiging van de leden van het Algemeen Bestuur). Hieronder vallen ook de stukken die zorgen voor sturing van de organisatie, te weten de (financiële) beleidsbrief en de begroting, en de verantwoording in de vorm van de jaarrekening.
Samen met het bestuur werkt het team van Recreatieschap continue aan het verbeteren, versterken en de efficiency/doelmatigheid van de organisatie. Zo blijft het Recreatieschap een organisatie die de sector en de deelnemende gemeenten ontzorgt maar bovenal meebeweegt in een sterk veranderende maatschappij en omgeving. Naast schaalvoordelen leidt de bundeling van krachten tot optimale samenwerkingen.

C. Ontwikkelingen 2024

Ruimte voor recreatie
Veel recreanten brengen hun vrije tijd graag in de natuur door, of dat nu wandelend, fietsend of varend is. Belangrijke redenen voor een bezoek aan ‘het groen’ zijn de behoefte aan sporten en bewegen, het verlangen om één te zijn met de natuur, en de behoefte om de drukte van de stad te ontvluchten. Deze activiteiten hebben niet alleen positieve effecten op de fysieke gezondheid, maar ook op de mentale welzijn. De natuur helpt bij stressvermindering, bevordert de ontwikkeling van kinderen en draagt bij aan persoonlijke zingeving.

Tegelijkertijd is het thema ‘ruimte’ een belangrijk vraagstuk in Nederland. De uitdagingen rond energievoorziening en klimaatadaptatie vereisen ruimte, net als het oplossen

van het huizentekort en het verbeteren van infrastructuur en landbouw. Diverse ruimteclaims zijn ingediend om deze noodzakelijke transities vorm te geven. Recreatie en toerisme kan een kans zijn in meerdere van deze discussies. Het is cruciaal dat de sector meer aandacht krijgt, zodat ze een volwaardige rol kan spelen in de ruimtelijke ontwikkelingen van ons land en bijdragen aan een gezondere samenleving.
De autonome groei van inkomend én binnenlands toerisme laat zien dat we ruimte moeten creëren voor recreatie en toerisme. Niets doen is geen optie. Fysieke ruimte om bezoekers letterlijk te kunnen ontvangen en ruimte om te zorgen dat bepaalde gebieden leefbaar blijven en bewoners en gebieden geen overlast ervaren van bezoekers.

“(Inter)nationale invloeden
In 2024 hebben we helaas ook te maken met oorlogen. Dit leidde naast menselijk leed ook tot **politieke spanningen**, onveiligheid en onzekerheid. Dit komt ook tot uiting in de **inflatie**; deze was in 2024 wel iets lager dan in 2023. De stijging wordt m.n. veroorzaakt door prijsstijging van voedingsmiddelen. **Inflatie** en economische onzekerheid zorgen ervoor dat de consument minder uitgeeft maar vakantiegeld wordt nog steeds daadwerkelijk uitgeven aan vakantie. De landelijke politiek heeft een wetsvoorstel ontworpen om het BTW-tarief op verhuuraccommodaties te verhogen van 9% naar 21%. Dit raakt de toeristische sector; overnachtingen op vakantieparken, hotels en pensions en de verhuur van ingerichte accommodaties zoals tenten en stacaravans (voor kamperen blijft het tarief gelijk). Het wetsvoorstel leidt tot zorgen over de gevolgen voor de sector

Arbeidsmarkt
Een landelijk probleem is het **tekort aan arbeidskrachten**. In 2024 is de krapte iets afgenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Meest genoemde oplossing die genoemd worden zijn: anders werven en selecteren, mensen opleiden en vasthouden, deeltijdwerkers meer uren laten werken en het werk slimmer organiseren. In de vrijetijdssector hebben we hier helaas ook mee te maken. We zien landelijk vergrijzing én minder jongeren kiezen voor een opleiding en baan in onze sector. Gewerkt moet worden aan verbeteren van de arbeidsvoorwaarden, doorgroeimogelijkheden en meer vaste dienstverbanden. De gevolgen van het personeelstekort in de horeca zijn merkbaar, met name in langere wachttijden, verminderde servicekwaliteit, beperktere openingstijden van restaurants en zelfs sluitingen van vestigingen.

Bijna de helft van de logiesverstrekkers heeft personeelstekorten. Mede hierdoor ontkomt de hotelsector er niet aan om te innoveren. Dit is iets waar de sector niet in voorop loopt. Hotels hechten doorgaans veel waarde aan persoonlijke service en zijn vaak terughoudend met het gebruik van technologie richting gasten. Echter, door de structurele personeelstekorten is het noodzakelijk om een deel van de werkzaamheden te automatiseren. Zoals bijvoorbeeld met digitale check-in systemen en het gebruik van afruimrobots in het restaurant. Daarnaast kunnen nieuwe technologieën, zoals generatieve AI, worden ingezet om vragen van hotelgasten te beantwoorden en specifieke hotelinformatie in hun eigen taal te verstrekken.

In 2024 zien we dat het aantal cafés in Drenthe met 8% is gedaald t.o.v. het jaar daarvoor; op zich zijn de omzetten nog wel prima, maar hebben zaken te maken met sterk stijgende kosten (vanaf 1 januari 2026 BTW verhoging naar 21%). Ook een veranderende levensstijl wordt genoemd (vroeger maakte een cafébezoek deel uit van het opdoen van sociale contacten, tegenwoordig biedt de smartphone daarvoor een alternatief).

Weersomstandigheden

Het jaar 2024 liet extremen zien in weersomstandigheden, wereldwijd hitte, storm en overstromingen. We zien in Europa wisselende uitersten die bijdragen aan het besef dat de vrijetijdssector hier actief op moet gaan acteren. In Nederland hadden we te maken met een extreem nat jaar en het aantal zonuren viel tegen. Een warm voorjaar werd vervolgd met een natte zomerperiode (juli 2024 was extreem nat). Zorg voor klimaatbestendige kampeerterreinen (zowel rekening houdend met zowel natte perioden als met droge perioden, voldoende schaduwplekken). Grotere en vaker voorkomende extremen in temperatuur, droogte, of juist natte condities kunnen grote effecten hebben op de natuur. Stijging van de gemiddelde temperatuur zorgt ervoor dat klimaatzones naar het noorden opschuiven. “Droog wordt droger. En wanneer het regent, regent het harder.”

Bezoekersaantallen
In 2024 groeit het verblijfstoerisme in Nederland naar verwachting met circa 3,2% naar 51 miljoen verblijfsgasten, uit zowel binnen- en buitenland. De binnenlandse verblijfsbezoeken (bijna 30 miljoen) herstellen verrassend sterk na een lichte krimp in 2023. Dit compenseert voor afzwakkende verblijfsbezoeken uit het buitenland. onder andere een zeer regenachtig eerste halfjaar, hogere hotelprijzen in Amsterdam en een sterkere trek naar mediterrane bestemmingen (ook voor het najaar) (bron: NBTC).

Bezoekerservaring
Uit het bezoekersonderzoek van Marketing Drenthe blijkt dat een merendeel van de gasten voor Drenthe kiest vanwege de natuur, de rust en de ruimte te beleven, vaak wandelend of op de fiets. Bezoekers komen in onze provincie dan ook op adem en genieten volop van de Drentse natuur. De positieve ervaringen zorgen ervoor dat een meerderheid van plan is terug te komen en bereid is om hun ervaringen met anderen te delen.

D. Belang Recreatie en Toerisme

Als we naar onze provincie kijken zien we dat de recreatie- en toerisme sector is van groot belang, net zoals voor veel andere regio's. Toerisme draagt aanzienlijk bij aan de economie en de 'brede welvaart' van Drenthe en Ooststellingwerf. Het zorgt, naast werkgelegenheid, voor het bevorderen van de leefbaarheid. Voorzieningen zoals fiets- en wandelpaden, watersporten en kampeerfaciliteiten trekt toeristen aan, maar heeft ook zijn waarde voor de eigen inwoner. Lokale bedrijven gedijen en daarmee draagt de sector bij aan de algehele economische groei. De economische omvang en impact van recreatie en toerisme wordt vaak niet als dusdanig gezien.

Omzet
In 2023 is de omzet binnen de recreatief-toeristische sector in Drenthe gegroeid naar € 1.343 miljoen (2021: € 1.013 miljoen). In de Friese gemeente Ooststellingwerf werd € 78,8 miljoen omzet (2021: 63 miljoen) gegenereerd (2021: dit is excl. de coronasteun die de sector heeft ontvangen van de overheid). Dagtochten, zoals bestedingen in de dierentuin, bij de TT, bij de Nationale Parken, in de gezellige brinkdorpen ed. zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de omzet, circa 58%. De overige 42% is toe te schrijven aan de verblijfsmarkt (bron: Ecorys 'Toerisme in Drenthe', december 2024).

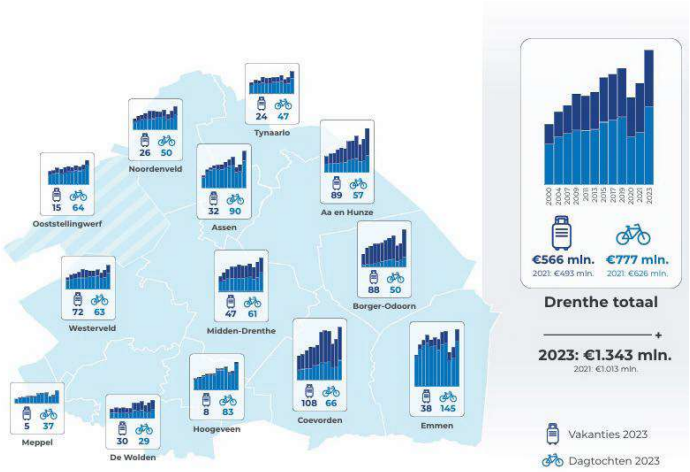

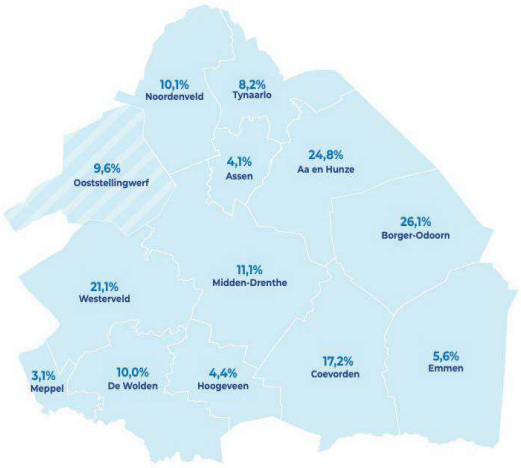

Werkgelegenheid

De recreatieve sector draagt substantieel bij aan de provinciale economie. Uit het onderzoek kunnen we aflezen dat zowel de bestedingen (direct en indirect) als de werkgelegenheid die de sector oplevert belangrijk is. Ongeveer 9% van de banen komt voort uit de toeristische bestedingen. Hiermee behoort het tot de top-5 van de sectoren qua werkgelegenheid. Bijna 22.000 werkzame personen zijn actief in de recreatief-toeristische sector. Het gaat hierbij zowel om de directe als de afgeleide werkgelegenheid bij toeristische bedrijven. Te denken valt onder andere aan werkgelegenheid bij verblijfsaccommodaties, attracties en de lokale middenstand en horeca.

Vrijetijdstijdsbesteding is voor iedereen belangrijk, leerzaam, sociaal en gezond. De overheid heeft een belangrijke taak hierin te vervullen, die formeel zelfs is geborgd in de grondwet (Artikel 22). “De overheid moet de volksgezondheid in Nederland bevorderen en ze moet zorgen voor voldoende goede woningen. Verder schept de overheid voorwaarden voor ontplooiing en vrijetijdsbesteding. De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid.” (Bron: Artikel 22).

Tot op heden ontbreekt een goede coördinatie door de nationale overheid en cruciale keuzes worden te vaak overgelaten aan provincies, gemeenten en andere decentrale partijen, zonder duidelijk afwegingskader. Aan de nationale overheid wordt gevraagd om deze handschoen nadrukkelijk op te pakken.

Om vorm te geven aan ‘meer ruimte voor recreatie’ zien we de volgende kansen:

- Nieuwe “beleef”-natuur is noodzakelijk om de toenemende recreatiedruk op te vangen.
- Meer recreatiegebied (zwemplekken, dagrecreatie, speelplekken ed.) en zorg voor kwalitatief goede routes. Routes maken het landschap toegankelijk en beleefbaar

- Meer groen en recreatieruimte in het stedelijk gebied. Inwoners van stedelijk gebied moeten vanuit hun voordeur veel vaker direct een aantrekkelijk recreatief aanbod aantreffen. Dat zal ook zorgen voor een verminderde druk op omliggende (natuur) gebieden. Zorg ervoor dat groene normen worden opgenomen in stedenbouwkundige plannen en dat ‘groen in de stad’ meeweegt in aanbestedingen richting o.a. ontwerpers en projectontwikkelaars.

Het is belangrijk de maatschappelijke waarde van recreatie en toerisme in de volle breedte van de sector in beeld te hebben.

Recreatie en toerisme....
....is een economische sector van formaat (omzet van € 1,343 miljard in Drenthe, € 79 miljoen in Ooststellingwerf, werkgelegenheid 9% in Drenthe 9,6% in Ooststellingwerf) (bron: Ecorys rapportage “Toerisme in Drenthe”, november 2024)
....draagt indirect bij aan andere sectoren (draagt bij aan een goed woon- en vestigingsklimaat, levert inkomsten op en draagt bij aan werkgelegenheid bij toeleveranciers)
....vergroot de kwaliteit van leven (inwoners maken zelf gebruik van routenetwerken, attracties, evenementen, natuurgebieden); de sector is een oplossing voor allerlei bredere maatschappelijke vraagstukken zoals krimp, duurzaamheid, werkloosheid, sociale problematiek etc.
....maakt mensen gelukkiger (recreanten voelen zich over het algemeen beter tijdens hun vakantie, vrijetijdsbesteding in vergelijking met hun dagelijks leven)
....verbindt groepen mensen (zorgt voor verbinding en samenhang tussen groepen mensen, versterkt nationale en regionale trots, zorgt voor culturele uitwisseling)
....is de sociale verbinding (binnen de bedrijven zijn mensen actief met verschillende achtergronden, leeftijden en opleidingsniveaus)

E. Inzet Recreatieschap

Het economische belang van toerisme voor de Drentse economie in het algemeen en voor de eigen inwoners in het bijzonder vraagt een actief beleid van de gemeenten. Het behoud c.q. zorgen voor groei van de toeristische bedrijvigheid gaat niet vanzelf. Publieke investeringen die het toerisme stimuleren, zullen noodzakelijk zijn en blijven om de vitaliteit van de sector te behouden.

Het waarborgen van de vitaliteit van de regionale economie is gebaat bij actief gemeentelijk en provinciaal beleid. De inzet en visie van Provincie Drenthe is vastgelegd in de toekomstgerichte Agenda Recreatie en Toerisme. Provincie Drenthe; zij ontwikkelt en stimuleert recreatief-toeristische ontwikkelingen welke gekoppeld kunnen worden aan de initiatieven van de gemeenten.

Het is en blijft van belang dat de politiek sterk blijft focussen op recreatie en toerisme in de provincie Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf en vooral, waar dat kan, de samenwerking opzoekt.

De basis voor effectief beleid ligt bij afstemming en samenwerking. Via het Recreatieschap kunnen gemeenten elkaar enthousiasmeren, samen kansen ontdekken en hun recreatief-toeristisch beleid op elkaar afstemmen vooral daar waar het gemeentegrensoverschrijdende activiteiten betreft. Ook de samenwerking met de diverse andere spelers binnen het werkveld, vooral ook de ondernemers, is een belangrijke basisvoorwaarde. Via het Recreatieschap kunnen gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) actief en adequaat inspelen op de wensen en behoeften van de sector en daardoor het sociaal-economische belang benutten en versterken.

F. Taken

Het Recreatieschap is behulpzaam bij het vormen van beleid, het agenderen van het belang van de sector en is een uitvoerende schakel binnen de ontwikkeling van recreatie en toerisme in Drenthe en Ooststellingwerf.
De kerntaken van het Recreatieschap zijn:

Beleidsontwikkeling en -ondersteuning

Het Recreatieschap behartigt de belangen van de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf op het gebied van recreatie en toerisme. Hiertoe wordt door de bestuursleden, de directeur en de medewerkers in een groot aantal organisaties, werkgroepen, stuurgroepen en andere overlegplatforms, geparticipeerd. Indien noodzakelijk en gewenst wordt beleid ontwikkeld.
Het Recreatieschap zoekt de verbinding tussen de recreatief-toeristische beleidsplannen van de gemeenten. Zo hebben we dit jaar meerdere sessies georganiseerd voor de ambtenaren recreatie en toerisme. Hierin hebben we bijvoorbeeld gekeken naar

gezamenlijke uitgangspunten voor een visie op recreatie en toerisme. Uiteraard maakt iedere gemeente voor zich hier keuzes in, maar het is goed om de gezamenlijke basis ook helder te verwoorden.

In 2024 heeft het Recreatieschap, samen met Provincie Drenthe en Marketing Drenthe, gewerkt aan een grote opgave: verduurzaming van de sector. Landelijk is Duurzaamheid een thema met hoge prioriteit. Niet alleen bezoekers maar ook bewoners moeten duurzaam en aangenaam kunnen leven en wonen. Daarnaast is het inzetten op duurzaamheid van belang voor ondernemers om toekomstbestendig te zijn. Steeds meer gasten zoeken duurzame accommodaties. In 2024 is het Duurzaamheidsprogramma Recreatie en Toerisme opgeleverd met actie en projecten. Dit vormt de basis om in 2025 mee aan de slag te gaan.

Ook wordt actief meegedacht met gebiedsontwikkelingsplannen zoals bijvoorbeeld in Ruinen. Uiteraard is er ook aandacht voor de afstemming tussen provinciaal en gemeentelijk beleid en beleid en ontwikkelingen van derden, zoals natuurbeschermingsorganisaties, Gastvrij Drenthe, HISWA-RECRON, KHN, Koloniën van Weldadigheid en De Hondsrug UNESCO Global Geopark. Het Recreatieschap zoekt daarbij de verbinding.

Ook de afstemming van grensoverschrijdende beleidsplannen hoort hierbij met Emsland Touristik, Grafschaft Bentheim en de buurprovincies Groningen, Fryslân en Overijssel. Het Recreatieschap treedt adviserend op richting de gemeenten. Naast algemene adviezen en onderzoeken (Ecorys, Dashboard Impact Toerisme) voor alle gemeenten worden ook individuele gemeenten, natuurbeschermingsorganisatie en ondernemers ondersteund. De communicatie, verspreiding van kennis en de verbinding binnen de sector is van belang. Hiervoor heeft het Recreatieschap een aantal instrumenten ontwikkeld, zoals de overleggen met de ambtenaren Recreatie en Toerisme (het zgn. Aorta-overleg), het jaarlijkse Recreatiecongres, periodieke nieuwsbrieven en de eigen website van het Recreatieschap (www.recreatieschap.nl).

Routebureau

Het routebureau van het Recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt bewegwijzerde routes en routenetwerken op het gebied van wandelen en fietsen zodat de recreant actief kan genieten van Drenthe en Ooststellingwerf.
Daarnaast ondersteunen we gebruikersgroepen in het onderhouden van MTB en hippische routes met de inzet van het 'Buitensport fonds'. De behoefte aan kwalitatief goede recreatieve netwerken is groot. Men wil graag in de eigen omgeving recreëren en zo voldoen aan de behoefte om er op uit te trekken. Zowel inwoners als gasten maken volop gebruik van de routestructuren.

Doelen vanuit de visie op routegebonden recreatie (2024-2030):

- Het Routebureau biedt de best onderhouden fiets- en wandelroutes van Nederland.
- Recreatieschap Drenthe profileert zich als dé expert en centrale spil op het gebied van routegebonden recreatie.
- Onze expertise en faciliteiten worden actief ingezet om het recreatieve werkveld en lokale gemeenschappen te ondersteunen.

Acties & Speerpunten:

1. De basis op orde – Kwaliteitsbeheer van routes en knooppuntnetwerken.
2. Routes en netwerken om te beleven en bewegen – Ontwikkeling van aantrekkelijke en toegankelijke routes.
3. Verbonden met de samenleving – Samenwerking met stakeholders en stimulering van recreatief gebruik.

In 2024 heeft het routebureau hard gewerkt aan het afronden van de aanleg van het wandelknooppuntennetwerk. Heel Drenthe is nu voorzien van dit fijnmazige netwerk; waarbij mensen zelf eenvoudig korte of langere routes kunnen uitstippelen. De bewegwijzering in het veld bestaat uit routebordjes in combinatie met informatiepanelen. Daarnaast is het netwerk ook digitaal te raadplegen (via o.a. routeplanner van Wandelnet en de Fietsersbond) en zijn papieren routekaarten beschikbaar. Het netwerk leidt de wandelaar bovendien langs de minder bekende, maar schitterende plekjes van Drenthe en Ooststellingwerf.

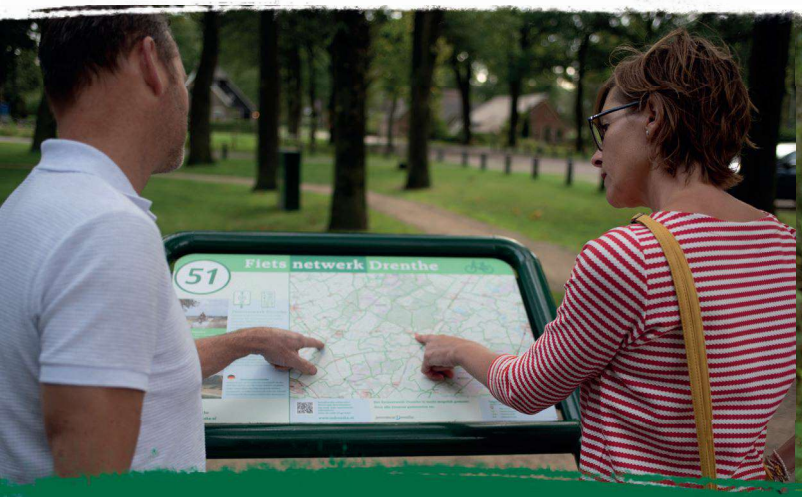

Naast het ontwikkelen en realiseren van routestructuren is het routebureau ook een vraagbaak voor initiatieven in het gebied. Daardoor kunnen we zorgen voor afstemming in het soort bewegwijzering en waar mogelijk bebording combineren (verschillende aanduidingen op eenzelfde drager). Zo hebben we geadviseerd bij projecten als Van Gogh fiets- en wandelroutes, WMD-themaroutes, TT-(wandel)route, Liberation Route, meerdere lokale ommetjes, hardlooproutes en het Drenthepad.

Het werkveld van het routebureau bestaat uit:

- Bewegwijzerde wandel- en fietsroutes;
- Fietsknooppuntennetwerk;
- Wandelknooppuntennetwerk;
- Onderhoud en beheer van drie toiletvoorzieningen voor de recreatievaart bij Rogat, Echten (gesaneerd eind 2024) en Hoogersmilde Bij deze toiletvoorzieningen zijn informatiepanelen en verhalenpalen rond de cultuurhistorie van de Drentse Hoofdvaart en de Hoogeveense Vaart geplaatst. Verder doet het Recreatieschap jaarlijks een bijdrage in de kosten van een toiletvoorziening in Appelscha.

Hippische en MTB routes: Recreatieschap werkt samen met de Stichting Paardenroutes Drenthe en het Wielerplatform Drenthe; het onderhoud en beheer van de routes wordt via gebruikersgroepen uitgevoerd. Stichting Paardenroutes Drenthe heeft in 2023 zelf een ambitiedocument opgesteld. Wij hebben daarin meegedacht en samen met de provincie geholpen om de benodigde financiën beschikbaar te stellen. In 2024 is de stichting gestart met de uitvoering, waarbij het Routebureau ondersteuning biedt. De uitvoering richt zich, in samenwerking met terreinbeherende organisaties, op het behoud en de verbetering van de routes en het verkennen van de aanleg van een hippisch knooppuntennetwerk in het Drents-Friese Wold (dit betreft een pilot). De MTB-verenigingen worden ondersteund met materialen als palen en MTB-bebording. Daarnaast maken meerdere MTB-verenigingen gebruik van het ‘Buitensport fonds’ van het Recreatieschap.

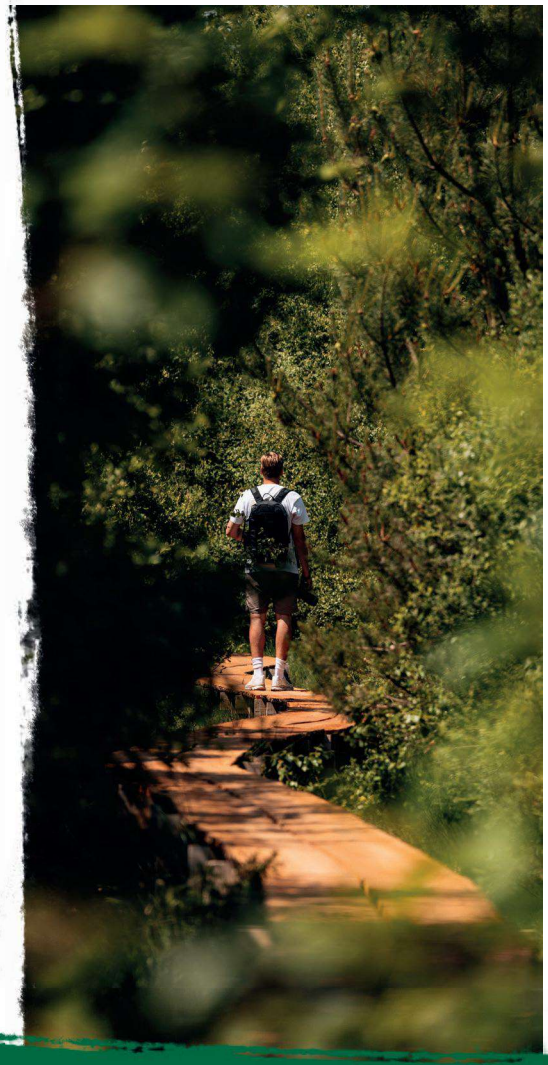

Alle routes en netwerken worden digitaal aangeboden via diverse mediakanalen (o.a. routeplanner van Wandelnet, fietsrouteplanner van Landelijk Fietsplatform, fietsknooppuntenplanner van de ANWB e.a.).

Projectontwikkeling en beheer stimuleringsfonds

Projectontwikkeling
Op verzoek van de gemeenten initieert, stimuleert en/of administreert het Recreatieschap projecten die tot doel hebben de recreatieve sector in Drenthe te versterken. Alle projecten waarbij het Recreatieschap op enige wijze betrokken is, hebben een stevige relatie met recreatie en toerisme, bijvoorbeeld het ontwikkelen en onderhouden van fiets-, wandel-, MTB- en hippische netwerken alsook themaroutes, zowel fysiek met bebording als digitaal. Ook projecten ter versterking van de sector zoals Vitale Vakantieparken en het Recreatie Expert Team zijn onderdeel van onze portfolio (voor verder uitleg zie onderdeel Projectverantwoording).

Stimuleringsfonds
Ontstaan
Sinds 1998 heeft het Recreatieschap een fonds voor recreatie en toerisme, ook wel het stimuleringsfonds genoemd (dit is ook opgenomen in de gemeenschappelijke regeling). Jaarlijks stellen de deelnemende gemeenten een bedrag voor dit fonds beschikbaar gebaseerd op een vaste bijdrage en een bedrag in samenhang met de toeristische overnachtingen. Ongeveer 3% van de toeristenbelasting wordt zo via het Recreatieschap direct weer ingezet ter stimulering van de sector. De omvang van het fonds fluctueert daardoor. In 2024 was het fonds € 303.943,- groot.

Doelstelling
De doelstelling van het fonds is het op een doelmatige, effectieve en efficiënte wijze zorgdragen voor vernieuwing en stimulering van recreatie en toerisme in Drenthe in brede zin. Projecten die in aanmerking komen voor ondersteuning zijn bij voorkeur gemeentegrens overschrijdend qua impact.

Met een toezegging van een bijdrage uit het fonds kunnen op snelle wijze andere subsidiegelden worden verkregen. Zo kan snel worden ingespeeld op wensen vanuit overheden en bedrijfsleven. Projecten die niet of slechts met veel moeite zouden zijn gerealiseerd, zijn door inzet van het fonds toch uitvoerbaar gebleken. De opzet was dan ook in de afgelopen jaren zeer succesvol. De fondsmiddelen zorgen voor een grote multiplier in relatie tot de inzet van andere (subsidie)middelen.

Inzet
In 2024 is via de inzet van het stimuleringsfonds een investering in het Drentse/Ooststellingwerfse recreatief-toeristisch product van bijna 1,7 miljoen euro gerealiseerd. Met een bijdrage van € 1,- vanuit het stimuleringsfonds werd € 4,- aan mede-investeringen uitgelokt in 2024; een multiplierreffect van 4.

Bedrijfsbezoeken Aorta-deelnemers

G. Aorta

Het Recreatieschap organiseert regelmatig (ongeveer elke zes weken) praktische overleggen tussen de recreatief-toeristische beleidsadviseurs van de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Dit Algemeen Overleg Recreatie en Toerisme Ambtenaren (AORTA), onder leiding van het Recreatieschap, vormt een krachtig platform voor kennisdeling en samenwerking. Hier komen beleidsadviseurs samen om ervaringen uit te wisselen en elkaar te ondersteunen, vooral wanneer dezelfde dossiers spelen in meerdere gemeenten. Ook vertegenwoordigers van de provincie, Vitale Vakantieparken Drenthe en Marketing Drenthe nemen deel aan de overleggen.

Het overleg is niet alleen een uitwisseling van ideeën; we nodigen ook inspirerende sprekers uit om actuele onderwerpen te belichten. Daarnaast bieden we excursies aan naar toonaangevende recreatiebedrijven, waarmee we nieuwe trends en innovaties in de sector ontdekken.

Afhankelijk van de actualiteit vormen we vanuit AORTA ook kleinere werkgroepen om gericht adviezen voor gemeenten te ontwikkelen. Tijdens deze bijeenkomsten toetsen we de plannen en projecten van het Recreatieschap en betrekken we de gemeentelijke ambtenaren waar nodig.

Bovendien organiseert het Recreatieschap cursussen en excursies speciaal voor AORTA-leden. Op deze manier versterken we niet alleen de kennis van beleidsadviseurs, maar bouwen we ook aan een hechte samenwerking die klaar is om de uitdagingen van de recreatie- en toerismesector aan te pakken!

H. Doelmatigheid en rechtmatigheid

De aard en omvang van het Recreatieschap laten drie kenmerken zien:

- Kleinschaligheid;
- Effectiviteit;
- Intensiviteit (veel projecten).

Doelmatigheid

Het Recreatieschap werkt voortdurend aan de verbetering van de bedrijfsvoering en de administratieve opzet, waarbij mede de aanbevelingen van de accountant worden betrokken. Nieuwe ontwikkelingen, verdergaande digitalisering e.d. worden gesignaleerd en waar mogelijk doorgevoerd. De invordering van rekeningen, het verrichten van betalingen en het zorgen voor tijdige en juiste bevoorschotting van subsidiemiddelen heeft ook in het afgelopen jaar aandacht gehad.

Rechtmatigheid

In het kader van de rechtmatigheidscontrole en het speelveld waarbinnen het Recreatieschap zich beweegt, zijn volgens de van toepassing zijnde interne en externe regelgeving de volgende zaken onder de aandacht:

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), inclusief notities van de commissie BBV;
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO);
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe;
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden;
- Rechtspositionele regelingen personeel en regelgeving belastingwetgeving;
- Wet op de Omzetbelasting 1968
- Wet Fido en treasurystatuut;
- Regelgeving Europees aanbesteden en staatssteun;
- Gemeentewet;
- Ambtenarenwet;
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT);
- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA);
- CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO);
- Kadernota rechtmatigheid;
- Wet op de loonbelasting 1964
- Algemene wet bestuursrecht

I. Communicatie

Communicatie

Communicatie is cruciaal voor het succes van onze organisatie. Door actief te communiceren met onze opdrachtgevers, belangstellenden en belanghebbenden, zorgen we ervoor dat zij goed geïnformeerd zijn over onze activiteiten en ontwikkelingen. Dit bevordert niet alleen transparantie, maar versterkt ook de relatie en betrokkenheid met onze doelgroep.

Onze nieuwsbrieven, gericht op verschillende segmenten zoals raadsleden en vrijwilligers, spelen een belangrijke rol in het delen van relevante informatie. In 2024 hebben we 3 algemene nieuwsbrieven verstuurd en 2 ten behoeve van onze vrijwilligers. Daarnaast zijn onze social media-kanalen essentieel voor het bereiken van een breder publiek en het stimuleren van interactie.

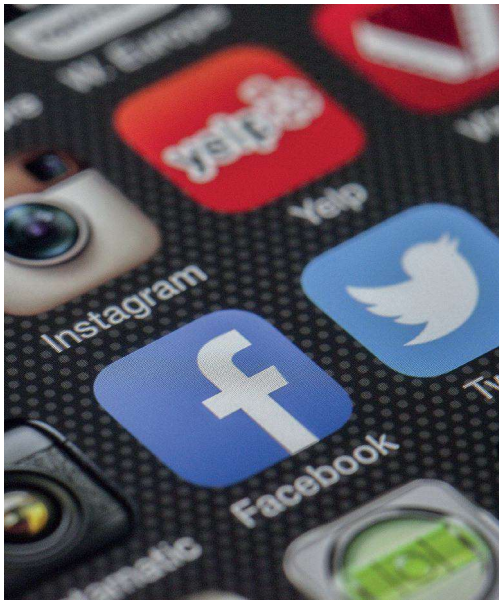

Effectieve communicatie helpt ons om feedback te verzamelen, de zichtbaarheid van onze projecten te vergroten en de naamsbekendheid binnen de sector te versterken. Door regelmatig updates te delen, creëren we een gevoel van gemeenschap en betrokkenheid, wat ons in staat stelt om onze doelen beter te bereiken.

Op onze website bieden we uitgebreide informatie over onze organisatie, waarmee we onze transparantie en toegankelijkheid benadrukken. Daarnaast benutten we actief diverse social media kanalen: op Instagram volgen ons 1.200 gebruikers, op Facebook bereiken we 2.100 volgers en op LinkedIn zijn we verbonden met 1.250 professionals. Deze platforms stellen ons in staat om onze boodschap effectief te verspreiden, interactie aan te gaan en onze community verder te versterken.

Netwerken/samenwerken

Het Recreatieschap speelt een essentiële rol als spil binnen het recreatief-toeristische werkveld namens de gemeenten. Door intensieve samenwerkingen met diverse organisaties creëren we waardevolle verbindingen die de regio versterken.

Onze partners en projecten omvatten:

- **Provincie Drenthe:** In het programma Vitale Vakantieparken Drenthe ontwikkelen we toeristisch-recreatieve netwerken en werken we aan belangrijke visies zoals de MTB- en Wandelvisie en hippische recreatie. Deze initiatieven dragen bij aan de versterking van de recreatieve infrastructuur in onze regio.
- **Marketing Drenthe:** Sinds 2021 zijn we gezamenlijk gehuisvest, wat de samenwerking aanzienlijk bevordert. Samen ontwikkelen we de 'Drenthe gids' en onderhoudt Marketing Drenthe de database achter 'Drenthe.nl', waardoor we onze informatie actueel en toegankelijk houden.
- **Regiomarketing organisaties:** In verschillende projecten stemmen we af met deze organisaties om de marketingstrategieën te optimaliseren en de aantrekkingskracht van onze regio te vergroten.
- **Regionaal Landschap Drents-Friese Grensstreek en NP Drentsche Aa:** Samenwerking met gebiedspartijen zorgt ervoor dat we de natuurlijke en cultuur- rijkdommen van onze regio optimaal kunnen benutten.
- **Diverse ondernemersorganisaties:** Door initiatieven te ontplooien die de sector versterken, creëren we nieuwe kansen voor ondernemers en stimuleren we lokale economische groei.
- **Natuurorganisaties:** We streven naar een evenwichtige aanpak van 'beschermen, beleven en benutten', zodat de toegankelijkheid van natuurgebieden gewaarborgd blijft en recreatief-toeristische voorzieningen van hoge kwaliteit zijn.

Deze samenwerkingen zijn niet alleen gericht op het versterken van de recreatieve sector, maar ook op het verbeteren van de belevingswaarde voor bezoekers en het bevorderen van duurzame ontwikkeling. Door krachten te bundelen, zetten we samen stappen om een bloeiende en vitale toeristische toekomst voor Drenthe te behouden.

J. Resultaat boekjaar

Het boekjaar 2024 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 202.313,=

Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Onder verwijzing naar het vorenstaande stelt het Dagelijks Bestuur u voor:

a. Over te gaan tot vaststelling van de jaarrekening van het Recreatieschap 2024;

b. Het resultaat over 2024 te weten € 202.313,= als volgt te bestemmen:

- € 127.313,= uit te keren volgens de verdeelsleutel, opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe, aan de deelnemende gemeenten
- € 15.000,= ten gunste te brengen van de algemene reserve
- € 60.000,= ten gunste te brengen van het Stimuleringsfonds

Programma**verantwoording**

1. Personeel

Personeel is een integraal onderdeel van de organisatie en heeft directe invloed op de prestaties, het succes en de cultuur van de onderneming. Investeren in het welzijn, de ontwikkeling en de betrokkenheid van het personeel is van groot belang voor een duurzaam en succesvolle organisatie. Deskundig personeel dat werkt vanuit betrokkenheid is onmisbaar bij het uitvoeren van de taken van het Recreatieschap. Hun kennis en inzet is essentieel; medewerkers die de thema's kennen die spelen bij de opdrachtgevers van het Recreatieschap.

Binnen het Recreatieschap zijn verschillende disciplines aanwezig; beleidsadvisering (2,3 fte), routebureau (4,4 fte), ondersteuning bedrijfsvoering (2 fte) en directie (1 fte). Binnen de organisatie bieden we ook plaats aan een collega vanuit het doelgroepenbeleid van gemeenten. Verder staan we open om stageplekken te bieden aan MBO en HBO scholieren.

In 2024 is één medewerker langdurig afwezig geweest. De werkzaamheden zijn verdeeld over de andere medewerkers en een deel is opgevangen door externe inhuur.
Het onderhoud van het Fietsknooppuntennetwerk wordt uitgevoerd door het routebureau. Via het 'doelgroepenbeleid' van de gemeente Ooststellingwerf is een medewerker aangetrokken om, in een prikkelarme omgeving, mee te werken aan het instandhouden van het fietsknooppuntennetwerk in Drenthe en Ooststellingwerf.
Het Recreatieschap biedt ook ondersteuning, indien nodig, aan de deelnemende gemeenten. In 2024 is 1 medewerker tijdelijk parttime werkzaam geweest bij gemeente Ooststellingwerf. Dit vond aanvullend plaats naast de Recreatieschap taken, middels een detacheringscontract.

Jaarlijks voeren we beoordelingsgesprekken met onze medewerkers om wederzijdse verwachtingen te delen. Dit is cruciaal voor het waarborgen dat onze dienstverlening perfect aansluit bij de behoeften van de gemeenten.

Het Recreatieschap omarmt hybride werken; onze medewerkers hebben de vrijheid om zowel thuis als op kantoor te werken. We hebben uitstekende ICT-oplossingen en vergoedingsregelingen voor thuiswerkkosten geregeld, zodat iedereen optimaal kan functioneren.

In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar de medewerkerstevredenheid. Het onderzoek geeft een beeld van betrokken en tevreden medewerkers. De onderdelen Geluk en Welzijn, Psychologische Veiligheid, Fysieke Veiligheid, Leiderschap en Ondersteuning, Collegialiteit en Sociale Veiligheid, Werkplezier en Autonomie kennen een hoge score. Er zijn geen signalen die duiden op ongewenst gedrag, niet integer gedrag of sociale onveiligheid.

Het advies is om extra aandacht te besteden aan werkdruk en groeimogelijkheden binnen de organisatie. Tijdens de voortgangsgesprekken worden de uitkomsten van het onderzoek met de medewerkers besproken. Samen creëren we een gezonde en inspirerende werkomgeving waarin onze medewerkers kunnen floreren!

2. Huisvesting

Het Recreatieschap maakt, samen met Marketing Drenthe en Vitale Vakantieparken Drenthe gebruik van een kantoorruimte in Dwingeloo. Daarnaast gebruiken we een opslagruimte (voor onze materialen, bebording, bevestigingsmaterialen e.d.) op het industrieterrein van Dwingeloo.

Onze kantoorruimte is multifunctioneel ingericht, met diverse ruimtes voor samenwerking, overleg, geconcentreerd werken, bellen en digitaal vergaderen. Dit creëert een dynamische werkomgeving waarin medewerkers hun talenten volledig kunnen benutten. Samen bouwen we aan een sterke organisatie die blijft inspelen op de veranderende behoeften van de gemeenschap!

3. Onderhoud

Het Recreatieschap zet jaarlijks diverse projecten op, maar niet alle eindproducten blijven in ons beheer. Voor sommige producten, zoals de wandelnetwerken, is een structurele financiële bijdrage georganiseerd via de deelnemende gemeenten. Dit zorgt ervoor dat nieuwe producten niet na enkele jaren in verval raken, maar volledig en toekomstbestendig blijven.Met beperkte middelen kunnen we de onderhoudskosten drukken door een enthousiaste groep vrijwilligers in te zetten. Zij zorgen voor controles en kleine reparaties van de wandelnetwerken, zodat deze altijd in topconditie zijn. Samen maken we recreatie duurzaam en toegankelijk.

4. Overige

Toeristische Informatievoorziening
Het Recreatieschap werkt samen met TIP-organisaties in Drenthe aan het verbeteren van de informatievoorziening. Toeristische informatievoorziening speelt een cruciale rol in het bevorderen van de aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van een bestemming. We bieden cursussen aan voor TIP-medewerkers, bijvoorbeeld over de Duitse taal en cultuur, om hun kennis te vergroten. Daarnaast ontwikkelen we diverse kaarten, zoals een dagrecreatieve kaart (meer dan 50.000 exemplaren), geven een bijdrage aan het ontwikkelen van de Drenthe-gids en verschillende wandelknooppuntkaarten. Ook zorgen we ervoor dat de database van Drenthe.nl actueel blijft. Samen verhogen we de kwaliteit van onze recreatieve informatie!

Wandelcongres 2024
Recreatieschap Drenthe heeft samen met de Provincie Drenthe een geslaagd wandelcongres georganiseerd op 4 april. Bijna tweehonderd wandelliefhebbers en -experts kwamen bijeen bij Vakantiepark Westerbergen in Echten voor een inspirerende middag vol wandelplezier! Er werd gesproken over de voordelen van wandelen in Drenthe, hoe je wandelroutes kunt uitstippelen en hoe je kunt inspelen op verschillende wandelwensen en -trends. Het congres werd feestelijk afgesloten met de opening van het Drentse wandelknooppuntennetwerk door Willemien Meeuwissen, gedeputeerde van de Provincie Drenthe, en de Drentse wethouders. Drenthe beschikt nu over een compleet aansluitend wandelnetwerk. We kunnen dus met recht zeggen dat het een ontzettend geslaagde dag was!

Bestuursexcursie 2024 ‘Dagje Fryslân’
Jaarlijks organiseert het Recreatieschap een ééndaagse excursie voor bestuurders, ambtenaren en raadsleden. In 2024 ging deze excursie naar Friesland, een uitstekende gelegenheid om de provincie te verkennen en inzicht te krijgen in lokale bestuursstructuren en ontwikkelingen.

Muzikaal wandelmoment met zanger Tim Knol

Officiële opening wandelnetwerk door gedeputeerde Meeuwissen en voorzitter Hempen

Locatie De Laape te WARTEN

Wethouder Van Weperen heette ons van harte welkom. Vervolgens vertelde Jongens van Outdoor ons over hun combinatie van goed werkgeverschap en verduurzaming. Brinkersduyn nam ons mee in de ontwikkeling van premium vakantiewoningen met moderne, duurzame voorzieningen. Bij Zeilschool Pean kregen we een kijkje in circulaire bedrijfsvoering. De Laape inspireerde ons met hun “groene” groepsaccommodaties voor zakelijke bijeenkomsten. Tot slot gaf de Provincie Fryslân inzicht in de impact van politieke besluiten op de sector. De uitgewisselde ideeën waren verfrissend en inspirerend, en zetten ons aan het denken over de duurzame toekomst van onze regio.

Recreatiecongres

In december organiseerden we jaarlijks ons recreatiecongres. Dit jaar stond het thema ‘Technologie in Toerisme’ centraal. De opkomst van slimme technologieën brengt nieuwe verwachtingen voor toeristen en biedt kansen voor ondernemers. Cuber Veluwe deelde zijn ervaringen met het toepassen van technologie in zijn bedrijf. Richard van Hooijdonk liet zien hoe technologie een steeds grotere impact op ons leven heeft. Xander Koppelmans vertelde ons indringend over de gevolgen van een hack op zijn bedrijf, ondanks zijn voorzorgsmaatregelen.

Daarnaast vierden we het 25-jarig jubileum van Recreatieschap Drenthe. Burgemeester Eric van Oosterhout blikte samen met recreatieve ondernemers en de bestuursleden van voorgaande jaren terug op de behaalde successen op het gebied van recreatie en toerisme in Drenthe. Het was een inspirerende dag vol waardevolle inzichten!

Ontmoeting met oud-voorzitters Recreatieschap

5. Stimuleringsfonds

Jaarlijks dragen gemeenten bij aan het stimuleringsfonds. De bijdrage is gekoppeld aan door gemeenten ontvangen opbrengsten toeristenbelasting. Met dit fonds kunnen recreatief-toeristische projecten een financiële stimulans ontvangen. Na zorgvuldige afweging worden toezeggingen gedaan aan verschillende initiatieven. De uitbetaling van deze toegezegde bijdragen vindt vaak plaats tijdens of na de afronding van de projecten. Niet-uitbetaalde toezeggingen worden vastgehouden in de bestemmingsreserve van het stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme.

In 2024 stelden de deelnemende gemeenten € 303.943 beschikbaar voor het stimuleringsfonds. Dankzij dit fonds werd een investeringsvolume van maar liefst € 1.115.113 gerealiseerd. Voor een volledig overzicht van de projecten die dit jaar zijn gefinancierd, verwijzen we u naar bijlage 5.

6. Projectverantwoording

In 2024 heeft het Recreatieschap een breed scala aan projecten gecoördineerd en deelgenomen aan projecten van derden. Naast onze uitvoerende rol hebben we ook een actieve financiële bijdrage geleverd. Hieronder vindt u een overzicht van de projecten die in 2024 zijn uitgevoerd:

Projecten onder coördinatie van het Recreatieschap

Ontwikkeling wandelknooppuntennetwerk Drenthe

Met trots kunnen we zeggen dat in 2024 het wandelknooppuntennetwerk Drenthe geheel is afgerond! Meerdere jaren hebben we gewerkt aan het realiseren van het wandelknooppuntennetwerk in Drenthe en Ooststellingwerf. Het netwerk is snel populair geworden **zowel bij inwoners als toeristen**. Het succes van de wandelknooppunten in Drenthe is te danken aan verschillende factoren die samenkomen.

Allereerst biedt het systeem wandelaars de vrijheid om hun eigen routes te bepalen, wat een **unieke ervaring** creëert; het stimuleert de wandelaars om **nieuwe gebieden** te verkennen. Daarnaast heeft de samenwerking tussen het Recreatieschap, gemeenten, de Provincie Drenthe en lokale groepen (dorpsbelangen) geleid tot **zorgvuldig geselecteerde routes** die de mooiste en meest betekenisvolle plekken van de regio met elkaar verbinden. Dit heeft niet alleen het landschap tot leven gebracht, maar ook de gemeenschappen in de regio versterkt.

Bovendien stimuleert het netwerk **lokaal toerisme** en draagt het bij aan de economie van de betrokken gemeenten. Lokale ondernemers profiteren van de toestroom van bezoekers. Kortom, het wandelknooppuntensysteem in Drenthe is een uitstekend voorbeeld van hoe samenwerking, lokale betrokkenheid en aandacht voor kwaliteit kunnen leiden tot een succesvol en duurzaam recreatief aanbod!

Het Recreatieschap heeft de regie gehad over de realisatie van het wandelknooppuntennetwerk, inclusief het ontwikkelen van tracés, het regelen van toestemmingen, het plaatsen van bebording en de financiële afwikkeling. De voorbereiding is tijdrovend geweest omdat er veel overleg nodig was met diverse eigenaren, lokale belangengroepen en gemeenten om de mooiste routes te kiezen. De aanleg is gebeurd in fasen.

De investering in goede bebording en informatiepanelen speelt een cruciale rol in het succes. Wandelaars voelen zich hierdoor goed geïnformeerd tijdens hun tochten, wat bijdraagt aan een positieve ervaring.

Sinds april 2024 is het wandelnetwerk volledig aanwezig in de hele provincie. Het netwerk in het veld bestaat naast de knooppuntbebording ook uit informatiepanelen en kleine oriënterende knooppuntpaneeltjes. Naast **bebording fysiek** in het veld is het netwerk ook goed **digitaal** ontsloten. Het netwerk is gefaseerd, projectmatig aangelegd. In 2024 zijn een 3-tal laatste projecten uitgevoerd (deel 3 t/m 5). De realisatie werd mogelijk gemaakt door financiële steun van de gemeenten en de Provincie Drenthe.

De realisatie van het wandelknooppuntennetwerk in Drenthe is een strategische zet die niet alleen de regio zelf ten goede komt, maar ook de provincie positioneert als een topbestemming voor wandelaars.

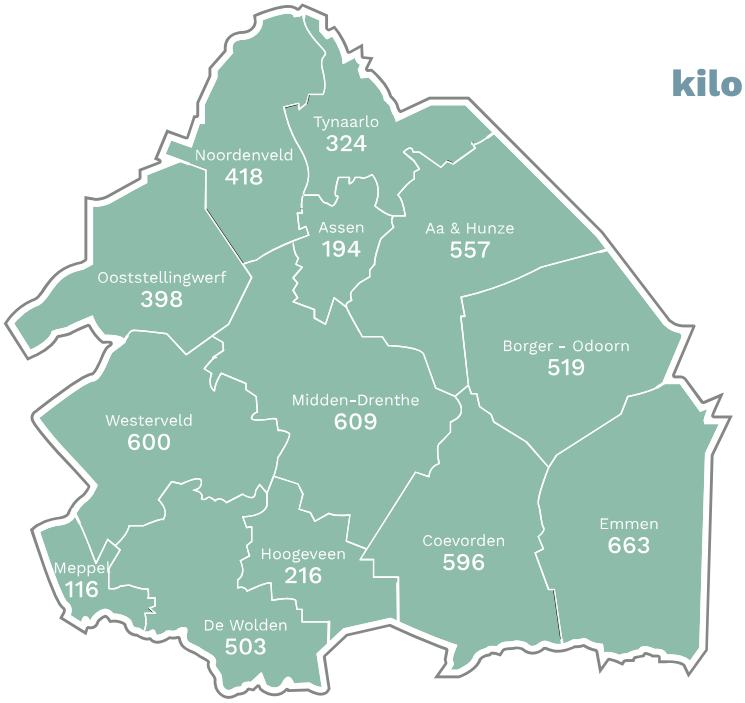

Aantal gerealiseerde kilometers wandelnetwerk per gemeente

Totaal netwerk: 5.713 km
Het netwerk is dubbelzijdig aangelegd, dus in twee richtingen te gebruiken.

Wandelknooppunten onderhoud

Na aanleg draait alles om effectief en goed georganiseerd beheer. Voor netwerken om effectief, betrouwbaar en aantrekkelijk te blijven, zijn periodieke controles essentieel. Gebruikers spelen ook een cruciale rol: zij kunnen eenvoudig meldingen maken van beschadigingen of ontbrekende bordjes, waarna deze problemen snel worden aangepakt.

Het onderhoud van de bestaande netwerken is inmiddels goed geregeld, dankzij een enthousiaste groep vrijwilligers die zich hiervoor inzet. Groter onderhoud wordt professioneel opgepakt door de medewerkers van Het Recreatieschap. Financieel wordt het noodzakelijke onderhoud, zoals de vervanging van bordjes, informatiepanelen en bevestigingsmateriaal, bekostigd door de deelnemende gemeenten. Jaarlijks betalen zij een percentage van 5% van de investeringssom aan het Recreatieschap, zodat de netwerken continu kunnen worden gecontroleerd, schoongemaakt en hersteld.

Met deze structurele aanpak waarborgen we niet alleen de kwaliteit van het wandelknooppuntennetwerk, maar versterken we ook de betrokkenheid van de gemeenschap. Samen zorgen we ervoor dat onze wandelnetwerken in topconditie blijven, klaar om te worden ontdekt door iedereen!

Wandelplatform

Het Wandelplatform richt zich op het versterken van de aantrekkelijkheid en vitaliteit van Drenthe en Ooststellingwerf als wandelbestemming. Hiervoor zijn drie speerpunten geformuleerd:

- bouwen en borgen van een goede kwalitatieve infrastructuur;
- productontwikkeling: gastvrij onthaal en gevarieerde beleving;
- communiceren en profileren.

Het platform zorgt voor afstemming over de speerpunten; voor het uitvoeren ervan zijn de platformleden zelf verantwoordelijk.

In 2024 zijn twee bijeenkomsten van het Wandelplatform georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten is aandacht besteed aan het benutten van wandelnetwerken en -mogelijkheden voor inwoners van Drenthe, met als doel het stimuleren van beweging in de buitenlucht. In een andere bijeenkomst stond de aanleg van dorpsommetjes in het buitengebied centraal. Tijdens een veldbezoek aan Dwingeloo werd getoond hoe inwoners zelf ommetjes hebben aangelegd en het omliggende (veelal open) landschap langs de routes hebben verfraaid met hagen en een poel, zowel voor de beleving als ter bevordering van de biodiversiteit.

De oprichting van het platform is een actiepunt uit het Wandelkompas Drenthe (2018), een wandelvisie die op initiatief van provincie en Recreatieschap Drenthe in samenwerking met Wandelnet is opgesteld. Recreatieschap faciliteert het Wandelplatform. Inmiddels werken we aan een verdieping van de Wandelvisie door het ontwikkelen van een ‘Wandelagenda’.

Expertteam DGH (Dagrecreatie, Groepsaccommodaties, Horeca)

Expertteam DGH biedt Drentse ondernemers in de dagrecreatie-, groeps- en hotelsector een unieke kans om hun plannen te versterken, de bedrijfsvoering te optimaliseren en duurzame groei te realiseren. Met een team van specialisten en op maat gemaakte adviezen helpen we bedrijven concrete en succesvolle stappen te zetten. Het afgelopen jaar hebben tien Drentse bedrijven deelgenomen aan het Expertteam.

De kracht van het expertteam ligt in het samenbrengen van deskundigen op verschillende terreinen, zoals marketing, bedrijfskunde, conceptontwikkeling, financieel management en duurzaamheid. Deze experts werken nauw samen met de deelnemende bedrijven om op maat gemaakte oplossingen en adviezen te bieden voor specifieke vraagstukken. Tijdens expertsessies worden de unieke uitdagingen en kansen van elk bedrijf grondig geanalyseerd. Na deze sessies volgt coaching om bedrijven te ondersteunen bij de implementatie van de aanbevelingen.

Het project loopt tot maart 2025 en biedt ruimte om 20 bedrijven te ondersteunen.

Impuls Drenthepad

Drenthe is een echte wandelprovincie. Toch bleek uit eerdere cijfers dat langeafstandswandelaars de provincie nog niet echt goed wisten te vinden. Om hier verandering in te brengen, sloegen Recreatieschap Drenthe en Nivon Natuurvrienden met steun van de provincie Drenthe, de handen ineen voor het gezamenlijke project ‘Impuls Drenthepad’ (2023-2024). De afronding staat gepland voor het eerste kwartaal van 2025. Binnen het project zijn de website vernieuwd, is de bewegwijzering meer herkenbaar gemaakt en is het uitbrengen van een nieuwe wandelgids voorbereid. Langs de route zijn meer dan 30 Drenthepad-bankjes en 15 informatiepanelen geplaatst.

Daarnaast zijn inspiratiesessies georganiseerd voor ondernemers en heeft Marketing Drenthe het Drenthepad op projectbasis extra gepromoot onder wandelliefhebbers. De inspanningen lijken de 1e vruchten af te werpen. Hoewel directe verbanden altijd lastig te bewijzen zijn, stond het Drenthepad in 2024 op de tweede plaats van populairste streekpaden in Nederland, gebaseerd op downloads via de website en app van Wandelnet.

Project onderborden Nationaal Park Drentsche Aa

Bezoekers van Nationaal Park Drentsche Aa kunnen binnenkort nog meer leren over het gebied. Recreatieschap Drenthe heeft in 2024 de plaatsing voorbereid van 40 nieuwe informatieborden verspreid over het nationale park. Deze borden bieden passanten interessante feitjes en bijpassende foto's over de geschiedenis, het landschap en de natuur van het park.

De nieuwe borden worden bevestigd aan de bestaande frames van het fiets- en wandelnetwerk, zodat geen nieuwe palen of frames nodig zijn. Dit project is onderdeel van het Ambitieplan Duurzaam Toerisme van Nationaal Park Drentsche Aa en wordt mogelijk gemaakt door de Provincie Drenthe, Nationaal Park Drentsche Aa en de gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo, Assen en Midden-Drenthe.

Buitensportfonds

Met dit fonds kunnen we recreatief-toeristische routes, die door vrijwilligers worden onderhouden, op een hoog kwaliteitsniveau houden. Het buitensportfonds biedt financiële ondersteuning aan verenigingen en stichtingen die verantwoordelijk zijn voor fiets-, wandel-, MTB- of hippische routes, waarbij het onderhoud door vrijwilligers wordt uitgevoerd. In 2024 hebben onder andere de hippische gebruikersgroepen financiële hulp ontvangen. Bovendien is er, mede dankzij een extra bijdrage van de Provincie Drenthe, ook financiële steun verleend aan Staatsbosbeheer om stormschade in de gebieden waar de MTB-route gebruik van maakt, te herstellen (route Dwingeloo en Midden-Drenthe). Op 11 december 2024 heeft een zogenaamde valwind namelijk aanzienlijke schade veroorzaakt in Zuidwest Drenthe.

Bankjes in Drenthe, deel 2

Jaarlijks trekken duizenden toeristen én inwoners eropuit om te genieten van het unieke Drentse buitenleven. Om deze natuurervaring nog beter te maken, is het van groot belang dat er voldoende rustpunten langs de routes zijn waar recreanten even kunnen pauzeren en genieten van de omgeving. Daarom wil Recreatieschap Drenthe zich (wederom) inzetten voor het plaatsen van nieuwe bankjes. Het project geeft Drenthe de kans om haar status als dé recreatieve provincie van Nederland te versterken én tegelijkertijd sociaal-maatschappelijke impact te creëren door o.a. mensen met een beperking toch de mogelijkheid geven gebruik te maken van wandel- en fietsroutes, omdat er rustmogelijkheden worden gecreëerd. De uitvoer van dit project zal resulteren in minimaal 70 hoogwaardige, duurzame bankjes waarvan een uitgevoerd zullen worden met een verlengd blad zodat ze ook voor rolstoelgebruikers geschikt zullen zijn.

Recreatieve oversteek Drentse Hoofdvaart Paradijssluis Meppel

Met de komst van ongeveer 3.000 woningen in de woonwijken Nieuwveense Landen en Noordpoort, kan het Jaagpad met een oversteek over de sluisdeuren van de Paradijssluis dienen als recreatieve fiets- en wandelroute tussen beide wijken. Recreëren vanuit de voordeur krijgt hiermee een mooie uitwerking. Dit draagt bij aan de doelstelling om duurzaam woon- werkverkeer binnen gemeente Meppel te stimuleren.

Samen met Provincie Drenthe, gemeente Meppel en ondernemers (Villa Kalkovens en camping de Kikkerije) zijn de kansen in beeld gebracht met als resultaat het bidbook “oversteek Paradijssluis”. Gesprekken met omwonenden en grondaankoop hebben extra tijd gevergd. Nu wordt gestreefd naar afronding van het project op 1 juli 2025.

Project Van Gogh Drenthe - onderhoud

Het Routebureau heeft in 2022 en 2023 drie Van Gogh-fietsroutes (in totaal 150 kilometer) en vier Van Gogh-wandelroutes mede-ontwikkeld en aangelegd. De uitvoer is onderdeel van het project ‘Van Gogh Drenthe’, een initiatief van Marketing Drenthe en de provincie. De routes zijn opgeleverd in 2023 en worden toegevoegd aan het vaste aanbod van themaroutes van Recreatieschap en zullen 10 jaar (tot maart 2033) worden beheerd en onderhouden.
Inmiddels kunnen we melden dat de “Van Gogh Drenthe fietsroutes” in 2024 is verkozen tot “Fietsroute van het Jaar 2024”, bekend gemaakt tijdens de Fiets- en Wandelbeurs in Utrecht. De routes laten bezoekers het landschap dat Van Gogh vastlegde, al fietsend of wandelend ervaren.

Routelandschap Ruinen - Dwingelderveld

In samenwerking met gemeenten De Wolden en Westerveld, Provincie Drenthe, Natuurmonumenten, Europarcs, vertegenwoordigers van bewoners en een aantal andere stakeholders wordt gewerkt aan de uitvoer van een maatregelenpakket. Deze bestaat uit een drietal delen:
1. Verkeerskundige maatregelen en infrastructuur;
2. Mobiliteitsplan Routelandschap
3. Herinrichting Benderse

Voor het onderdeel Routelandschap is het Recreatieschap gevraagd voor de uitvoer. Het gaat hier dan om het toevoegen van meer beleving langs de verbindingsroute tussen het dorp Ruinen en het Dwingelderveld. Het gaat hier dan zowel om een wandelverbinding als een fietsverbinding. Verder is er de wens om het dorp Ruinen meer te betrekken o.a. door meer de verbinding te leggen met de schaapskooi (d.m.v. ontwikkeling van een schuilstal in Ruinen en het bevorderen van het aantal keren dat de schaapskudde een bezoek brengt aan het dorp).

Hardlooproutes Assen en Emmen

Op verzoek van gemeenten Assen en Emmen werkt het routebureau van het Recreatieschap mee aan de realisatie van een zes “vier mijl”- hardlooproutes, voorzien van bewegwijzering in Assen en 3 hardlooproutes in Emmen. Doel is het bevorderen van de gezondheid van de inwoners. De routes worden ook gedurende drie jaar onderhouden door het routebureau.

Duurzaamheidsprogramma

Verduurzaming van de sector is een belangrijke ambitie en een “must” als we onze blik richten op een toekomstbestendige sector. Daarom hebben we als drie partijen (Marketing Drenthe, Provincie Drenthe en het Recreatieschap) een compact en actiegericht duurzaamheidsplan laten opstellen.

Het duurzaamheidsprogramma geeft antwoord op de vraag hoe we de sector kunnen ondersteunen en helpen in het streven naar duurzaam ondernemen, om zowel mee te groeien met de noodzaak vanuit bedrijfsvoering en de vraag vanuit de markt als ook bij te dragen aan het realiseren van een duurzame, circulaire bestemming. Het duurzaamheidsprogramma is voorzien van een **uitvoeringsplan** met daarin inzicht in benodigde middelen en benodigde menskracht. In 2025 zullen we, met dit duurzaamheidsprogramma als leidraad, beginnen met de uitvoering van het plan.

Escapetours in Drenthe

Recreatieschap Drenthe heeft in 2024 een nieuwe routeapp ontwikkeld. In de app zijn al onze eigen routes opgenomen. De routeapp zal worden aangevuld worden met ‘escapetours’. Daarnaast kunnen ook andere partijen gebruik maken van onze routeapp zodat alle routes in 1 app te vinden zijn.

Tour de TT fietsroute

In juni 2025 viert de TT haar 100-jarig jubileum. Daarom zijn we met de betrokken gemeenten en provincie eind 2024 een project gestart om de beleefroutes Tour de TT (motor en fiets) te actualiseren. Dit project omvat de verrijking van de website **tourdett.nl** en de routepagina’s op **drenthe.nl** met ‘Points of Interest’, voorzien van historische beelden en filmpjes. Daarnaast worden er flyers met routekaartje uitgebracht, komt er een selfieplek en worden nieuwe plaquettes geplaatst op de Toyisten-kunstwerken. Voorafgaand aan het jubileum vindt bovendien groot onderhoud plaats aan deze kunstwerken.

De toeristisch regisseurs van de betrokken gemeenten zorgen voor de promotie en de betrokkenheid van ondernemers bij de routes. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Drenthe.

Onderzoek Dashboard Impact Toerisme

In 2021 is voor zes Drentse gemeenten (Westerveld, De Wolden, Coevorden, Emmen, Borger-Odoorn en Tynaarlo) een Dashboard Impact Toerisme opgesteld, waarin aandacht is voor de impact van toerisme en recreatie op de economie, op de samenleving en op de omgeving. Later dat jaar is ook voor de gemeente Assen een dashboard opgesteld. Recreatieschap Drenthe en diverse gemeenten (Assen, De Wolden, Hoogeveen, Westerveld en Tynaarlo hebben behoefte aan een vervolgmeting. Bureau Ginder is gevraagd hiermee aan de slag te gaan. De uitkomst zal in 2025 beschikbaar zijn.

Fietsroute “Langs de grenzen van Drenthe”

Gewerkt wordt aan de ontwikkeling van een fietsroute, met een lengte van bijna 350 km (een meerdaagse fietsroute bestaande uit meerdere tracés). Deze route werkt aan intensieve beleving van het Drentse landschap door bezoekers te laten fietsen langs de grenzen van Drenthe. Hierdoor worden de landschappelijke en culturele verschillen tussen de provincie Drenthe en de buren extra duidelijk, waardoor de verscheidenheid van Drenthe wordt ondervonden. Via QR codes, op bestaande borden, zal de uitleg over de verschillende Points of Interest (POI’s) worden gedeeld. Vanuit deze nieuwe route is gelijktijdig een samenwerking ontstaan met de ontwikkelaars van ‘Rondje Drenthe’.

Informatiepanelen mountainbikeroutes

Vanuit dit project komen bij de startpunten van de MTB routes informatiepanelen. Hierop komt o.a. tekstuele uitleg over de route betreffende niveau en moeilijkheidsgraad. Daarnaast wordt informatie gegeven over dichtbij zijnde horeca en toiletvoorzieningen.

Kinderfietsroute

De kinderroutes van Recreatieschap Drenthe bestaan al heel lang. Daarom geven we de routes de komende tijd een nieuwe impuls. Als eerste is kinderfietsroute ‘De Verdwenen Eenhoorn’ in de omgeving van Dwingeloo aan de beurt. Deze zal veranderd worden in kinderfietsroute ‘De Planetenweg’.

Knooppuntkaartjes wandelnetwerk

In 2024 is de aanleg van het wandelknooppuntnetwerk afgerond. Om de informatievoorziening te completeren worden de knooppuntpalen in het veld voorzien van overzichtskaartjes. Dit betekent dat er 4.000 plattegrondjes worden bevestigd op alle knooppuntpalen van het wandelnetwerk, zodat wandelaars zich bij iedere knooppuntpaal kunnen oriënteren en eventueel hun wandelroute kunnen aanpassen.

Toegankelijke fietsroutes

In 2024 is Recreatieschap samen met Hondsrug Drenthe (Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Emmen en Coevorden) en met steun van de provincie Drenthe een project gestart voor toegankelijke fietsroutes. Deze routes zijn bedoeld voor gebruikers van voertuigen zoals scootmobielen en elektrische rolstoelen.

Het project richt zich op het uitzetten van bewegwijzerde routes die zoveel mogelijk de fietsknooppunten volgen en over bestaande, toegankelijke paden gaan. Daarnaast wordt gekeken naar aansluiting op toegankelijke parkeerplaatsen en, waar mogelijk, op sanitaire stops en horecagelegenheden. Voor de selectie van de routes worden de beoogde tracés samen met gebruikers beoordeeld, in samenwerking met Zorgbelang Drenthe.

Na afronding van het project is het de bedoeling om ook in andere regio’s in Drenthe en Ooststellingwerf dit type fietsroutes te realiseren.

Projecten die in 2024 zijn afgerond

Visie op routegebonden recreatie

In 2024 is het laatste grote wandelproject afgerond (en is Drenthe geheel voorzien zijn van een wandelnetwerk). Daarmee komen we aan een volgende fase waarin we verder willen gaan dan alleen het beheren en onderhouden.
Door het opstellen van een visie op routegebonden recreatie is dit verder in beeld gebracht. Hierbij gaat het om de zorg voor toekomstbestendige wegen en paden (passend bij de veranderende consument, denk aan e-bikes en andere voertuigen), inspelen op trends (zie de populariteit van wandelen, de vraag naar fietsstandplaatsvakanties e.d.), behoud en versterking van recreatieruimte, spreiding van bezoek, samenwerking en afstemming en de zichtbaarheid van routenetwerken in ruimtelijke plannen. Dit alles vanuit de gedachte dat routegebonden activiteiten, zoals fietsen en wandelen, een zeer geliefde recreatieve activiteit van zowel bezoekers als inwoners.

Inventarisatie toeristische bewegwijzering Assen

Op verzoek van gemeente Assen is, digitaal, de toeristische bewegwijzering in kaart gebracht binnen de gemeente. Naast het in het veld inventariseren is ook inzichtelijk gemaakt wie verantwoordelijk is voor de resp. borden, is gekeken naar de staat van onderhoud en is een plan van aanpak opgesteld met het oog op structureel onderhoud. Daar behoort ook een beoordeling bij van de functionaliteit en de eenduidigheid van de toeristische informatie.

Hardlooproutes Emmen

Op verzoek van gemeente Emmen heeft het routebureau van het Recreatieschap drie vaste hardlooproutes gerealiseerd, voorzien van bewegwijzering. Doel is het bevorderen van de gezondheid van de inwoners. De routes zijn gemaakt in samenspraak met lokale loopgroepen.

Project Duurzaam Toerisme Drents Friese grensstreek 2021 - 2023

Duurzaam toerisme zorgt er voor dat toekomstige generaties kunnen genieten van toeristische gebieden en tegelijkertijd dat de lokale bevolking economisch van het toerisme profiteert. De Drents Friese Grensstreek omvat de Nationale Parken Drents Friese Wold, het Dwingelderveld en het natuurgebied Holtingerveld. Het gebied kent een landschap waarin gewoond, gewerkt én gerecreëerd wordt. Optimale regionale samenhang tussen de natuurgebieden en de omliggende gebieden is belangrijk. Ambitie voor de Drents-Friese Grensstreek is om de huidige natuurkernen, inclusief het tussenliggend en omliggende landschap, te versterken en ontwikkelen tot een samenhangend landschap. Een gebied waarin de rust als belangrijk bezoekmotief wordt aangegeven. Maar we zien ook een verwachte groei in toerisme en recreatie.

Binnen dit project is een **studie bezoekersstromen** uitgevoerd; zowel bezoekersaantallen als de beleving (draagvlak en draagkracht) is onderwerp van deze studie geweest. De beleving van de bezoekers is door het afnemen van enquêtes in beeld gebracht. Daaruit weten we dat bezoekers het gebied hoog waarderen en hebben we inzicht gekregen in de piekmomenten en pieklocaties van bezoekers. Het gebied wordt erg goed bezocht én hoog gewaardeerd (rapportcijfer 8,7).

De uitkomsten van de studie bezoekersstromen vormen input voor het **Investerings- en beheerplan**. Met dit plan hebben we in beeld gebracht hoe we kunnen werken aan spreiding van bezoekers over de regio en hoe we de centrale rol voor de dorpen in het toeristisch netwerk kunnen versterken. Beide projectonderdelen zijn door onderzoeksbureau Ginder uitgevoerd. De aanbevelingen uit het investerings- en beheerplan vormen de basis voor verder projectplannen.

Penvoerder en trekker van dit project was Stichting Cultuurtoerisme Drenthe waarbij door Recreatieschap is gestuurd op de inhoud. Het project is bekostigd met subsidiebijdragen vanuit het Rijk (Ministerie LNV) en de provincie om te werken aan de invulling van de Standaard voor Nationale Parken Nieuwe Stijl.

Project Duurzaam Toerisme Nationaal Park Drentsche Aa

In 2024 is het project ‘Duurzaam Toerisme’ in Nationaal Park Drentsche Aa afgerond. Het opgestelde ambitieplan richt zich op het behoud van de unieke waarden van het park, terwijl bezoekers een optimale beleving krijgen. Belangrijke speerpunten zijn investeringen in beleving, bezoekersmanagement, bijvoorbeeld met verbeterde toegangspoorten en thematische routes en het benutten van vervoersknooppunten. Voor een succesvolle uitvoering is samenwerking tussen gebiedspartners, natuurorganisaties en overheden essentieel. Het plan sluit aan bij bestaande initiatieven en is gefinancierd met subsidies van het Ministerie van LNV en de provincie Drenthe.

Project Vitale Vakantieparken

Dit project is gericht op het ondersteunen van vakantieparken en campings in Drenthe, zodat ze weer recreatief en economisch gezond kunnen worden. In de beginfase richtte de ondersteuning zich op goed presterende vakantieparken en campings, die de kans kregen om zich verder te ontwikkelen (excelleren). Na een tussentijdse evaluatie is de koers aangepast en is de nieuwe lijn “Drentse Uitblinkers” geïntroduceerd. Deze lijn biedt maatwerk voor ondernemers in het middensegment met vernieuwingsplannen die niet aan de Excelleren-norm konden voldoen.

Daarnaast worden parkeigenaren en verenigingen van eigenaren van terreinen zonder recreatieve mogelijkheden begeleid naar een passende alternatieve bestemming (transformatie). Voorlichting en nieuwe informatie worden verstrekt via webinars en podcasts. Het Recreatieschap is als initiatiefnemer betrokken bij dit belangrijke project,